

Ångermanälven - WA97820248 / SE706483-155315

Förvaltningscykel 2 (2010 - 2016)

Vattenkategori	Vattendrag	Län	Västernorrland - 22
Typ	Vattenförekomst	Kommun	Sollefteå - 2283
Distrikt	2. Bottenhavet (nationell del) - SE2	Längd (km)	13,9
Huvudavrinningsområde	Ångermanälven - SE38000		

Mer information <http://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA97820248>

Miljö kvalitetsnorm

Ekologisk potential

Kvalitetskrav

 God ekologisk potential 2027

Version: Beslutad

Vattenförekomsten är klassad som kraftigt modifierad på grund av vattenkraftverksamhet. Det innebär att det finns en väsentlig påverkan på vattenförekomstens hydrologi och/eller morfologi och eventuellt även andra fysiska förändringar som påverkar vattenförekomstens ekologiska status. Den vattenkraftverksamhet som påverkar vattenförekomsten har utpekats som nationellt särskilt värdefull för energiproduktion, bl.a. på grund av värdefull balans- och reglerkraft. Åtgärder som skulle behövas för att uppnå en vattenstatus som motsvarar God ekologisk potential bedöms innebära en väsentlig påverkan på balans- och reglerkraft vid verksamheten, vilket skulle medföra en väsentlig negativ påverkan på tillgången till balans- och reglerkraft även i ett nationellt perspektiv. Av den anledningen har det bedömts motiverat att fastställa ett mindre strängt krav för vattenförekomsten, som innebär att en biologisk vattenstatus som motsvarar Måttlig ekologisk potential ska uppnås. För att uppnå en vattenstatus som motsvarar Måttlig ekologisk potential behöver det genomföras åtgärder som motverkar påverkan på vattenförekomsten, utan att dessa åtgärder medför en väsentlig negativ påverkan på verksamhetens förmåga att tillföra balans- och reglerkraft. För vattenförekomsten ska det därför upprättas en åtgärdsplan för vilka åtgärder som bedöms lämpliga och rimliga att genomföra i syfte att åstadkomma Måttlig ekologisk potential i vattenförekomsten. Åtgärdsplanen ska fastställas av Vattendelegationen senast 2018 och ska utformas i enlighet med den åtgärdslista som återfinns i Havs- och Vattenmyndighetens vägledning för kraftigt modifierade vattenförekomster med tillämpning på vattenkraft (Havs- och vattenmyndighetens Rapport nr xxx). Havs- och Vattenmyndighetens och Energimyndighetens nationella strategi för hållbar vattenkraft ska också beaktas vid upprättandet av åtgärdsplanen. Den biologiska vattenstatus som förväntas bli resultatet av att dessa åtgärder genomförs ska fastställas som Måttlig ekologisk potential för vattenförekomsten.

Motivering till kvalitetskrav

▲ Motiveringstexter kan uppdateras av ansvarig länsstyrelse eller vattenmyndighet

Morfologiska förändringar

Vattenförekomsten är klassad som kraftigt modifierad på grund av vattenkraftverksamhet. Det innebär att det finns en väsentlig påverkan på vattenförekomstens hydrologi och/eller morfologi och eventuellt även andra fysiska förändringar som påverkar vattenförekomstens ekologiska status. För att uppnå en vattenstatus som motsvarar God ekologisk potential behöver det genomföras åtgärder som motverkar denna påverkan. För vattenförekomsten ska det därför upprättas en åtgärdsplan för vilka åtgärder som bedöms lämpliga och rimliga att genomföra i syfte att åstadkomma God ekologisk potential i vattenförekomsten. Åtgärdsplanen ska fastställas av Vattendelegationen senast 2018 och ska utformas i enlighet med den åtgärdslista som återfinns i Havs- och Vattenmyndighetens vägledning för kraftigt modifierade vattenförekomster med tillämpning på vattenkraft (Havs- och vattenmyndighetens Rapport nr xxx). Havs- och Vattenmyndighetens och Energimyndighetens nationella strategi för hållbar vattenkraft ska också beaktas vid upprättandet av åtgärdsplanen. Den biologiska vattenstatus som förväntas bli resultatet av att dessa åtgärder genomförs ska fastställas som God ekologisk potential för vattenförekomsten.

Kemisk ytvattenstatus

Kvalitetskrav

God kemisk ytvattenstatus

God kemisk ytvattenstatus 2015, med undantag för kvicksilver och kvicksilverföreningar och pentabromerad difenyleter (PBDE).

Undantag - Mindre stränga krav

Kvicksilver och kvicksilverföreningar Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus

▲ Motiveringstexten kan uppdateras av ansvarig länsstyrelse eller vattenmyndighet

Ett undantag i form av mindre strängt krav har satts för kvicksilver (Hg), i enlighet med bilaga 6 till Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2013:19) om statusklassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvattenstatus. Halterna av kvicksilver bedöms överskrida gränsvärdet i fisk i samtliga vattenförekomster (se referens från SLU i referensbiblioteket i VISS: 51583 eller IVLs biotadatabas: 51273). Skälet för undantag är att det bedöms vara tekniskt omöjligt att sänka halterna av kvicksilver till de nivåer som motsvarar god kemisk ytvattenstatus. Den största påverkan av kvicksilver består av atmosfärisk deposition vars ursprung är långväga, globala atmosfäriska utsläpp från tung industri och förbränning av stenkol. I Sverige har en stor mängd av det nedfallande atmosfäriska kvicksilvret under lång tid ackumulerats skogsmarkens humuslager, varifrån det kontinuerligt sker ett läckage till ytvattnet med påföljande ackumulering i vattenlevande organismer och fisk. Problemet bedöms ha en sådan omfattning och karaktär att det i dagsläget saknas tekniska förutsättningar att åtgärda det. De nuvarande halterna av kvicksilver (december 2015) får dock inte öka.

Bromerad difenyleter

Uppnår ej god kemisk ytvattenstatus

▲ *Motiveringstexten kan uppdateras av ansvarig länsstyrelse eller vattenmyndighet*

Ett undantag i form av mindre strängt krav har satts för bromerade difenyletrar (kongenerna 28, 47, 99, 100, 153 och 154), även kallade polybromerade difenylterar (PBDE), i enlighet med bilaga 6 till Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2013:19) om statusklassificering och miljö kvalitetsnormer avseende ytvattenstatus. Halterna av PBDE bedöms överskrida gränsvärdet i fisk i samtliga vattenförekomster (se referenser från NRM i referensbiblioteket i VISS: 53314 och 53315). Skälet för undantag är att det bedöms vara tekniskt omöjligt att sänka halterna av PBDE till de nivåer som motsvarar god kemisk ytvattenstatus. Problemet beror främst på påverkan från långväga luftburna föroreningar och bedöms ha en sådan omfattning och karaktär att det i dagsläget saknas tekniska förutsättningar att åtgärda det. De nuvarande halterna av PBDE (december 2015) får dock inte öka.

Statusklassning

Status ?	Klassificering
- Ekologisk potential	 Otillfredsställande
Ekologisk status för kraftigt modifierade vatten	
- Tillkomst/härkomst	 Kraftigt modifierad
- Kemisk status	 Uppnår ej god
- Kemisk status utan överallt överskridande ämnen	 Ej klassad
Ekologisk status - Biologiska kvalitetsfaktorer ?	
Påväxt-kiselalger	 Ej klassad
IPS-index för Kiselalger	
ACID - Surhetsindex för vattendrag och sjöar	
Bottenfauna	 Ej klassad
ASPT	
DJ-index	
MISA	
Fisk	
Fisk i rinnande vatten (VIX)	 Ej klassad
Ekologisk status - Fysikalisk kemiskt	
Allmänna förhållanden Fys-kem	
Näringsämnen	 God
Försurning	 Ej klassad
Särskilda förorenande ämnen	 Ej klassad
Icke syntetiska ämnen	 Ej klassad
Arsenik	 Ej klassad
Koppar	 Ej klassad
Krom	 Ej klassad
Zink	 Ej klassad
Syntetiska ämnen	 Ej klassad
Ekologisk status - Hydromorfologi	
Hydromorfologi	
Konnektivitet i vattendrag	 Ej klassad
Konnektivitet i uppströms och nedströms riktning i vattendrag	 Ej klassad
Konnektivitet i sidled till närområde och svämplan i vattendrag	 Ej klassad
Hydrologisk regim i vattendrag	 Måttlig

Specifik flödesenergi i vattendrag	■ Måttlig
Volymavvikelse i vattendrag	■ Måttlig
Avvikelse i flödets förändringstakt	■ God
Vattenståndets förändringstakt i vattendrag	■ Ej klassad
Morfologiskt tillstånd i vattendrag	■ Måttlig
Vattendragsfårans form	
Vattendragets planform	
Vattendragsfårans bottensubstrat	
Död ved i vattendrag	
Strukturer i vattendraget	
Vattendragsfårans kanter	
Vattendragets närområde	■ God
Svämplanets strukturer och funktion i vattendrag	■ Måttlig
Hydromorfologi cykel 1 2004-2015	
Kontinuitet	
Förekomst av artificiella vandringshinder	
Fragmenteringsgrad	
Barriäreffekt	
Hydrologisk regim vattendrag	■ Måttlig
Regleringsgrad för vattendrag	
Antal flödestoppar per år	
Variationskoefficient för dygnsflöden	
Förändrad medelhögvattenföring	
Reducerad medellågwaterföring	
Morfologiska förhållanden	
Rättnings- /kanaliseringsgrad	
Andel rensad sträcka	
Antal vägövergångar	
Markanvändning i närmiljön	
Markanvändning i delavrinningsområdet	
Död ved/Antal vedbitar	
Antal diken per km	
Kemisk status	
Prioriterade ämnen	■ Uppnår ej god
Bekämpningsmedel	
Industriella föroreningar	
Bromerad difenyleter	■ Uppnår ej god
Tungmetaller - grupp	■ Uppnår ej god
Kvicksilver och kvicksilverföreningar	■ Uppnår ej god
Övriga föroreningar	
Miljöproblem och påverkanskällor	
Miljöproblem ?	
Klassificering	
1. Övergödning och syrefattiga förhållanden	■ Nej
1.1 Övergödning p.g.a. belastning av	■ Nej

näringsämnen

2. Miljögifter	☒ Ja
3. Försurning	☐ Ej klassad
4. Förändrade habitat genom fysisk påverkan	☒ Ja
4.1 Flödesförändringar	☒ Ja
4.2 Konnektivitetsförändringar	☐ Ej klassad
4.3 Morfologiska förändringar	☒ Ja
5. Främmande arter	☐ Ej klassad
6. Annat betydande miljöproblem	

Påverkanskällor (?)

	Klassificering
1. Punktkällor	
2. Diffusa källor	☒ Betydande påverkan
2.6 Diffusa källor - Andra relevanta	
2.6.3 Atmosfärisk deposition	☒ Betydande påverkan
3. Vattenuttag	
4. Flödesreglering och morfologiska förändringar	
5. Fysiska förändringar av sjöar och vattendrag	☒ Betydande påverkan
5.1 Fysiska förändringar vattendrag - Fysiska förändringar av vattendragsfåra	
5.1.1 Fysiska förändringar av vattendrag - Rensning av vattendrag för flottning	☒ Betydande påverkan
7. Annan morfologisk påverkan	
7.1 Andra morfologiska förändringar - Barriärer	☐ Ej klassad
8. Annan signifikant påverkan	

Förbättringsbehov

Förbättringsbehoven anger den effekt som behöver uppnås för att miljökvalitetsnormen för en vattenförekomst skall kunna följas. Där det finns kunskap om vilka miljöproblem samt vilken påverkan som orsakat den försämrade statusen anges även dessa. För att uppnå förbättringsbehovet behöver åtgärder genomföras men förbättringsbehovet anger inte vilken åtgärd som är lämpligast.

ID	Parameter	Storlek	Miljöproblem	Påverkan
VISSIMPROVEMENT0013209	Strukturer i vattendraget	1 antal	4.3 Morfologiska förändringar	5.1.1 Fysiska förändringar av vattendrag - Rensning av vattendrag för flottning
VISSIMPROVEMENT0035273	Morfologiskt tillstånd i vattendrag	7,7 ha	4.3 Morfologiska förändringar	5.1.1 Fysiska förändringar av vattendrag - Rensning av vattendrag för flottning

Åtgärder

Här presenteras de föreslagna och genomförda åtgärderna för vattenförekomsten.

Juridiskt bindande åtgärder i Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram

Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram innehåller de åtgärder som myndigheter och kommuner behöver genomföra för att miljökvalitetsnormerna ska följas. Åtgärdsprogrammen för respektive vattendistrikt hittar du på www.vattenmyndigheterna.se.

Åtgärderna i åtgärdsprogrammet är administrativa åtgärder som är juridiskt bindande. Dessa syftar till att bana väg för de åtgärder som genomförs direkt i vattenmiljöerna för att förbättra vattnets ekologiska och kemiska status.

Möjliga, planerade, pågående och genomförda åtgärder för bättre vattenkvalitet

Nedan visas genomförda och planerade åtgärder samt föreslagna åtgärder som kan behöva genomföras för att uppnå bättre vattenkvalitet. Åtgärderna är inte juridiskt bindande, utan en del i den långsiktiga planeringen för bättre vatten. Det kan finnas ytterligare åtgärder som av olika anledning ännu inte blivit registrerade. Vattenmyndigheterna välkomnar synpunkter och konkreta förbättringsförslag på föreslagna åtgärder.

Möjliga åtgärder i Förvaltningscykel 2 (11 st)

Förslag på åtgärder som är möjliga att genomföra eller skulle behöva genomföras för att nå god vattenstatus.

Åtgärd	Åtgärdskategori	Åtgärdsplats	Effekter	Storlek	Tidsspann	Totalkostnad	Flaggor
Nedströmspassage förbi Långbjörns kraftstation	Anordningar för nedströmspassage	Långbjörns Dämningsom	Ökning Habitat 8,7 ha	1 st	-	1 200 000 kr	
Miljöanpassade flöden Uman	Miljöanpassade flöden	Uman			2020 - 2025		
Miljöanpassade flöden Uman	Miljöanpassade flöden	Uman			2020 - 2025		
Motverka förhöjd erosion i Ångermanälven	Motverka förhöjd erosion	Ångermanälven			-		
Åtgärdande av vandringshinder Kvarnån	Möjliggöra upp- och nedströmspassage	7061422 - 592016	Ökning Habitat ha		2020 - 2025		
Åtgärdande av vandringshinder Kvarnån	Möjliggöra upp- och nedströmspassage	7061903 - 591837	Ökning Habitat ha		2020 - 2025		
Åtgärdande av vandringshinder Uman	Möjliggöra upp- och nedströmspassage	7059824 - 598812	Ökning Habitat ha	5 m	2020 - 2025		
Åtgärdande av vandringshinder Ångermanälven	Möjliggöra upp- och nedströmspassage	7063322 - 599332	Ökning Habitat ha		2020 - 2025		
Åtgärda försvagad erosion i Ångermanälven	Stärka erosionsprocesser	Ångermanälven			-		
Tillföra högvattenflöden för svämplanet i Edenforsens kraftverk	Tillföra högvattenflöden för svämplanet	Gärdslet			-		
Uppströms passage förbi Långbjörns kraftstation	Uppströmspassage	Långbjörns Dämningsom	Ökning Habitat 8,7 ha		-		

Genomförda åtgärder (3 st)

Åtgärder som har genomförts i eller kring vattenförekomsten eller har en effekt på vattenförekomsten

Åtgärd	Åtgärdskategori	Åtgärdsplats	Effekter	Storlek	Tidsspann	Totalkostnad	Flaggor
Miljöersättning ekologisk odling	Odling utan bekämpningsmedel	Ovan Kvarnån i Ångermanälvens vattendragsyta		5 ha	2010 - 2014		
Miljöersättning extensiv vallodling	Vallodling i slättlandskapet (enligt miljöstödet)	Inloppet i Långbjörns Dämningsomr	Minskning Totalkväve st/år Minskning Totalfosfor st/år	22 ha	2010 - 2014		
Miljöersättning extensiv vallodling	Vallodling i slättlandskapet (enligt miljöstödet)	Ovan Kvarnån i Ångermanälvens vattendragsyta	Minskning Totalkväve st/år Minskning Totalfosfor st/år	65 ha	2010 - 2014		

Risk

Risken för att en miljö kvalitetsnorm inte följs och att en god miljöstatus inte uppnås ,

Klassificering

Riskbedömning ?

Risk att Ekologisk status/potential inte uppnås 2015

Risk att Kemisk status inte uppnås 2015

Risk att Kemisk status (exklusive kvicksilver) inte nås till 2015

Risk att Ekologisk status/potential inte uppnås 2021

■ Risk

Risk att Kemisk status inte uppnås 2021

■ Risk

Miljöövervakning

Övervakningsstation	Program	Undersökning	Programspecifikt ID	Programspecifikt namn
JUNSELE REC UPPSTRÖM				

Skyddade områden

Område	EUID	Områdestyp
Avloppskänsliga områden, inlandsvatten, fosfor	SELK001	Avloppsvattendirektivet

Typindelning**Värde****Typindelning/Typtillhörighet ?**

Vattentyp - Vattendrag	V3LYN
Vattenkategori	Vattendrag
Limnisk ecoregion/Kustvattentyp	Norrland kust, under högsta kustlinjen
Avrinningsområde	Stor: >100 km ²
Färg (Humus)	Ja - >50 mgPt/l
Bakgrundsalkalinitet	Nej - ≤ 1,0 mekv Alk

Vattenversion

I följande versioner har detta objekt existerat

Version	Datum
Ytvatten innan versionshantering	2011-05-09 12:09
SVAR_2010_1	2011-10-17 12:07
SVAR_2012_2	2012-11-08 09:07
SVAR_2016	2017-06-20 09:29

Cykel	Vattentyp
Förvaltningscykel 1 (2004 - 2009)	Vattenförekomst
Förvaltningscykel 2 (2010 - 2016)	Vattenförekomst
Förlängning av förvaltningscykel 2	Vattenförekomst
Förvaltningscykel 3 (2017 - 2021) (aktuell)	Vattenförekomst

Kontakta Länsstyrelsen i Västernorrland

E-post Y-DL-Beredningssekretariat@lansstyrelsen.se

Hemsida <http://www.lansstyrelsen.se/vasternorrland/Sv/miljo-och-klimat/vatten-och-vattenanvandning/svensk-vattenforvaltning-vattendirektivet/Pages/default.aspx>